

HARIDUSE RAHVAKOMISSARIAADI TEATAJA

ENSV Riigiraamatukogus AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Hariduse Rahvakomissariaat (Tõnismägi 11). Tel. 453-49.

Nr. 9.

15. oktoobril 1940.

Nr. 9.

ENSV Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus poliitharidustöö korraldamise kohta.

Õppetöö vaheaegade, pühade ja muude tähtpäevade juhend 1940/41. kooliaasta I poole kohta. Õpilaste ja õppejõudude koostöö alused.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3969 kooliruumide kaunistamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3970 Suure Sotsialistliku Oktoobrerevolutsiooni 23. aastapäeva puhul õpilastele sobivate etenduste korraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3971 Suure Oktoobrerevolutsiooni 23. aastapäeva pidustuste korraldamise asjas lasteaedades.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 10. oktoobri ringkiri nr. 3962 kooli kodukorra asjas.

AMETLIK OSA.

ENSV Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri.

ENSV Teataja 1940, 24, 268.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 9. oktoobril 1940.

Eesmärgid ja ülesanded.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 121-ga ja ENSV Konstitutsiooni § 93-ga Tartu Riiklik Ülikool teostab NSVL kõikide kodanikkude õigust haridusele. Tema eesmärgiks on valmistada ette kaadreid, kes on võimelised omandama eesmist teadust ja tehnikat ja relvastatuina teadusliku sotsialismi teadmusega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ning ennastsalgavalt pühenduma kommunistliku ühiskonna ehitamistööle.

Tartu Riikliku Ülikooli ülesandeiks on:

- õppemetoodilise töökäigu korraldamine, mis tagab kõrgelt kvalifitseeritud eriteadlaste ettevalmistust, kes on võimelised täiesti omandama teaduse uusimaid saavutusi, täielikult kasutama tehnikat ja enamlaslikult ühendama teooriat praktikaga, siduma töökogemusi teadusega;
- üliõpilaste ja õppejõudude ideelis-poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel ja selliste eriteadlaste ettevalmistamine, kes omavad „teadmusi kõigist neist rikkusist, mis on loonud inimkond“ (Lenin);

- c) kaasaegse teaduse tasemel seisvate ja noorsoo ideelis-poliitilise kasvatus- ülesandele vastavate kõrgekvaliteetsete õpikute ja õppeabinõude loomine ning teadusliku kirjanduse kirjastamine;
- d) professorite-õppejõudude kaadri kvalifikatsiooni tõstmine ja teaduslik- pedagoogilise isikkonna ettevalmistamine, kes „julgesti võitleks vananenud teaduse vastu ja rajaks teed uuele teadusele“ (Stalin);
- e) teaduslikkude ja tehniliste teadmuste ning Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel teaduse ja tehnika uusimate saavutuste populariseerimine;
- f) teadusliku uurimustöö teostamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö tähtsaimate ülesannete lahendamist;
- g) teaduslikkude kaadrite ettevalmistamine aspirantuuri kaudu, teaduslikkude dissertatsioonide kaitsmise korraldamine ja läbiviimine ning teaduslikkude astmete andmine.

Taotelles neid eesmärke ja teostades neid ülesandeid, ENSV Hariduse Rahva- komissariaadi juhtimisele alluv Tartu Riiklik Ülikool valmistab eriteadlasi õigus- teaduse, arstiteaduse, ajaloo-, keele- ja kirjandusteaduse, matemaatika- ja loodus- teaduse, loomaarstiteaduse ja põllumajandusteaduse põhialadel.

Tartu Riiklik Ülikool arendab oma tööd järgnevatel alustel.

I osa.

Üliõpilased.

§ 1. Õigus astuda Tartu Riiklikku Ülikooli ja õpetust saada on kõigil NSVL kodanikel, kes on üleranud 17. eluaasta ja kellel on tunnistus keskkooli täieliku kur- suse lõpetamise kohta, vaatamata soole, rassilisele ja rahvuslikule kuuluvusele.

§ 2. Üliõpilaste vastuvõtmine Tartu Riiklikku Ülikooli toimub ENSV Hari- duse Rahvakomissari poolt antava juhendil alusel.

§ 3. Kehvemaile ja andekamaile üliõpilasile kindlustatakse riiklik stipendium. Stipendiumi määrab ülikooli rektor iga semestri algul.

§ 4. Üliõpilased on kohustatud tegema õppeplaanis ettenähtud eksameid ja praktilisi töid.

§ 5. Üliõpilased, kes on täitnud kõik õppeplaani nõudmised, saavad diplomi Tartu Riikliku Ülikooli lõpetamise kohta.

§ 6. Üliõpilased, kes on täitnud õppeplaani hinnanguga „väga hea“ ja „hea“ kõigis aineis, saavad diplomi „cum laude“.

II osa.

Õppe- ja teadusliku töö korraldus.

A. Õppetöö.

§ 7. Õppetegevuse kõrge taseme kindlustamiseks, üliõpilastes iseseisva tööos- kuse ja teadmuste ning nende tegeliku rakendamise võime arendamiseks Tartu Riiklik Ülikool kasutab järgmisi õppetöö vorme:

- 1) professorite, dotsentide, õpetajate ja õppeülesandetäitjate loengud;
- 2) praktilised tööd seminaries, laboratooriumes, kabinetides, töökodades, klii- nikuis jne. professorite, dotsentide, õpetajate, õppeülesandetäitjate ja assis- tentide juhtimisel;
- 3) üliõpilaste menetlus- ja õppepraktika kateedrite poolt selleks seatud juha- tajate juhtimisel;
- 4) üliõpilaste iseseisev töö;
- 5) konsultatsioonid;
- 6) teaduslikud ringid, konverentsid ja ekskursioonid.

§ 8. Tartu Riikliku Ülikooli õppeainete õppeplaanid ja üld- ning eridistsipliinide programmid kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 9. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks: sügissemester 1. septembrist kuni 24. jaanuarini ja kevadsemester 7. veebruarist kuni 30. juunini. Õppevaheajad üliõpilastele ja aspirantidele on kaks korda aastas: talvevaheaeg 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini ja suvevaheaeg 1. juulist kuni 31. augustini.

§ 10. Kursuselt kursusele siirdumise kord sätitakse erijuhendiga. Eksamineerivad ainult professorid, dotsendid, õppeülesandetahtjad ja õpetajad. Praktikume arvestavad ka assistendid ja õpetajad.

Üliõpilaste edukus määratakse järgmiste hinnetega: 1) „väga hea“, 2) „hea“, 3) „rahuldav“, 4) „mitterahuldav“.

§ 11. Igale üliõpilasele antakse üliõpilaskaart ja matrikel (õpiraamat). Matriklisse tähendatakse kõik õpetatavad sunduslikud ained ning eksamite hinded ja praktiliste tööde arvestused.

Eksamite ja praktiliste tööde hindeid ja arvestusi märgib matriklisse eksamineerija ja praktiliste tööde vastuvõtja.

B. Teaduslik uurimistöö.

§ 12. Teadusliku uurimistöö eesmärgiks on kaasaja teaduse aktuaalseimate probleemide lahendamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö ja maa kaitses tähtsaimate ülesannete plaanikindlat teostamist.

§ 13. Teaduslikku uurimistööd arendavaks põhirakukeseks on kateeder, ja naaberkateedrite teadusliku uurimistööd ühendava organisatsiooni põhivormiks on teadusliku uurimistöö instituut, kuna eriti kateedrite kaudu esindamata jäänud probleemide ja erialade sügavamat uurimist teostavad ülikooli juurde asutatud teaduslikud seltsid.

§ 14. Instituute juhivad direktorid, kes alluvad otseselt dekaanile, olles oma instituudi ülesannete piires dekaani asendajad teadusliku uurimistöö alal.

Instituudi direktori nimetab ametisse ja vabastab sellest rektor dekaani esitusel.

§ 15. Teaduslikud seltsid teotsevad oma programmiliste põhikirjade alusel. Neid juhivad direktorid, kelle kinnitab ametisse rektor. Teadusliku uurimistöö alal seltsid alluvad otseselt õppeprorektorile.

§ 16. Teaduslik uurimistöö Tartu Riiklikus Ülikoolis on üheks põhielemendiks protsessis, mis kasvatab üliõpilastes ja aspirantides uurija loovaid võimeid. Seda tagatakse teaduskondade õppeplaanide (spetsseminaride, spetstööde, ekspeditsioonide), individuaalse õppeplaanid ja dissertatsioonide kaitses kaudu, aga ka üliõpilaste teaduslike ringide, teaduslike konverentside ja ekskursioonide teel.

§ 17. Ülikooli teaduslik uurimistöö kindlustatakse riigi-eelarve summadega ning lepingu alusel asutistelt ja majanduslikelt organisatsioonidelt, samuti ka ülikooli uurimis- ja õppeasutiste tuludest ning õppe- ja praktikumimaksudest saadavate erisummadega.

§ 18. Instituutidel ja seltsidel on oma tiitel ja eelarve.

§ 19. Teaduslike tööde ja õppekirjanduse ilmutamiseks ja levitamiseks on Tartu Riiklikul Ülikoolil oma kirjastus.

Kirjastus allub rektorile. Tema otseseks juhtijaks ja vastutavaks toimetajaks on õppeprorektor, kes on ühtlasi kirjastuse tegevuse planeerimiseks ja kontrollimiseks moodustatud Ülikooli Toimetuse juhatajaks.

§ 20. Massilis-haridusliku, teadusliku ja õppeabiasutisena on Tartu Riiklikul Ülikoolil Ülikooli Pearaamatukogu, mille direktori nimetab ametisse rektor.

Pearaamatukogu direktor juhib ja kontrollib teaduskondade, instituutide, selt-side, kabinettide ja laboratooriumide raamatukogusid ja allub otseselt rektorile.

Pearaamatukogul on iseseisev tiitel ja eelarve.

III osa.

Kateeder.

§ 21. Kateeder on Tartu Riikliku Ülikooli õppetegevuse ja teadusliku uurimistöö põhiorganisatsiooniks, mis vahenditult teostab õppemetoodilist ja teaduslikku uurimistööd ühes või mitmes omavahel tihedalt seotud distsipliinis.

§ 22. Kateedrit juhib kateedrijuhataja-professor.

§ 23. Kateedrijuhataja kohustusteks on:

- 1) loengute pidamine, kateedri juurde kuuluvate kaastöölise poolt peetavate loengute, praktiliste tööde ja kogu muu õppetegevuse juhtimine ja selle taseme süstemaatiline kontrollimine;
- 2) üliõpilaste iseseisva töö juhtimine ja nende edukuse kontrollimine;
- 3) üliõpilaste menetluspraktika juhtimine;
- 4) kateedri teadusliku uurimistöö temaatilise plaani koostamine ja selle teostamise juhtimine;
- 5) aspirantide ettevalmistamine ja kateedri kaastöölise kvalifikatsiooni tõstmine;
- 6) kateedri kaastöölise ja aspirantide valik ja nende esildamine rektorile kinnitamiseks;
- 7) üliõpilaste teadusliku uurimistöö (ringid, konverentsid jms.) korraldamine ja juhtimine kateedri pedagoogilise isikkonna aktiivsel osavõtul;
- 8) teaduslike kaastöölise, samuti üliõpilaste hulgas sotsialistliku võistluse ja lööktöö õigele korraldamisele ja teostamisele kaasaitamine.

IV osa.

Teaduslik-pedagoogilised kaadrid ja abiõppe-personaal.

§ 24. Tartu Riiklikus Ülikoolis on järgmised professor-õpetajas- ja abiõppe-personaali määralsed ametikohad:

- 1) kateedrijuhataja-professor,
- 2) kateedriprofessor,
- 3) kateedridotsent,
- 4) kateedriassistent,
- 5) teised isikkonna tabelis ettenähtud ametikohad.

§ 25. Kateedrijuhataja ja kateedriprofessor esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on professori kutse või teaduste doktori kraad. Kateedridotsent esildatakse võistluse teel isikute hulgast, kellel on dotsendi kutse või teaduste kandidaadi kraad.

Võistluse tulemused kateedrijuhataja, kateedriprofessori ja -dotsendi kohale kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

§ 26. Kateedri kaastöölised — assistendid, õpetajad ja abiõppepersonaaali — esildab kateedrijuhataja ja kinnitab rektor dekaani esitusel.

§ 27. Teaduslik-pedagoogilise personaali kohusteks on:

- 1) teostada igat liiki õppe- ja teaduslikku uurimistööd vastavalt oma ametikohale ning õppe- ja teadusliku uurimistöö plaanile, samuti täita kateedrijuhataja erikorraldusi koormusega keskmiselt 5 tundi päevas;

2) süstemaatiliselt tõsta oma ideelis-poliitilist taset ja teaduslik-pedagoogilist kvalifikatsiooni eesmise teaduse saavutiste alusel.

§ 28. Õppejõudude ja abiõppepersonaali arvu ja isikliku koosseisu määrab isikkonna tabel, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissari rektori esitusel.

V osa.

Aspirandid.

§ 29. Aspirantuuri korraldus säätakse sellekohase erijuhendiga, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissari rektori esitusel.

VI osa.

Struktuur ja juhtimine.

§ 30. Tartu Riikliku Ülikooli koosseisus on järgmised teaduskonnad: õigus-teaduskond, arstiteaduskond, ajaloo-keeleteaduskond, matemaatika-loodusteaduskond, loomaarstiteaduskond ja põllumajandusteaduskond.

Tartu Riikliku Ülikooli kateedrite nimestiku ja õppeabiasutiste loetelu kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissari.

§ 31. Teaduskondi, nende osakondi ja kateedreid, samuti õppeabiasutisi asutatakse, täiendatakse, muudetakse ja likvideeritakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

Rektor.

§ 32. Rektor vastutab ENSV Hariduse Rahvakomissari ees Tartu Riikliku Ülikooli juhtimise, õppetöökäigu korraldamise, kõrgesti kvalifitseeritud ja poliitiliselt kasvatatud nõukogude asjatundjate ettevalmistamise ning teadusliku uurimis- ja administratiiv-majandusliku töö eest.

§ 33. Rektori kinnitab ametisse ja vabastab sellest ENSV Hariduse Rahvakomissari.

§ 34. Rektori kohustusteks on:

- 1) ülikooli kogu tegevuse juhtimine ja ülikooli esindamine;
- 2) õppeplaanide, -kavade ja teadusliku uurimistöö plaanide rakendamine;
- 3) üliõpilaste ja aspirantide edukuse ning loengute, laboratooriumitööde, meetluspraktika ja teadusliku uurimistöö taseme kontrollimine;
- 4) poliitilise ja kultuurilis-kasvatustöö juhtimine üliõpilaste, õppejõudude ja abiõppejõudude hulgas;
- 5) kaasaaitamine sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise õigele suunamisele;
- 6) tunniplaanide ja sisekorramääruste kinnitamine ning järelevalve nende täpse täitmise üle;
- 7) üliõpilaste ja aspirantide vastuvõtmine, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
- 8) kehalise kasvatusjuhtimine ning üliõpilaste ja aspirantide tervisliku seisukorra järele valvamine;
- 9) stipendiumide määramine üliõpilastele ja aspirantidele;
- 10) töö korraldamine seoses üliõpilaste, aspirantide ja õppejõudude eluolukohaste vajaduste eest hoolitsemisega;
- 11) summade ja varade käsutamine;
- 12) ülikooli raamatukogude tegevuse juhtimine ja kontroll.

Prorektor õppe- ja teadusliku töö alal
(õppeprorektor).

§ 35. Prorektor õppe- ja teadusliku töö alal (õppeprorektor) vastutab rektori ees Tartu Riikliku Ülikooli õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö eest.

§ 36. Õppeprorektor kinnitatakse ametisse ning vabastatakse sellest ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt rektori esitusel.

§ 37. Õppeprorektori kohustusteks on:

- 1) teaduskondade, kateedrite ja teadusliku uurimistöö asutiste õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö korraldamine;
- 2) teaduskondade ja kateedrite poolt tunniplaanide ja eksamiplaanide koostamise ja täitmise kontrollimine;
- 3) üliõpilaste menetlus-, õppe- ja pedagoogilise praktika üle valvamine;
- 4) ülikooli õppemetoodiliste ja teaduslike konverentside korraldamine;
- 5) aspirantide ettevalmistuse juhtimine ja professor-õpetajas- ning abiõppe-personaali kvalifikatsiooni tõstmise eest hoolitsemise;
- 6) teaduslike uurimisasutiste juhtimine;
- 7) tegevuse juhtimine seoses teaduslike kraadide ja kutsete andmisega;
- 8) üliõpilasringide teadusliku uurimistöö üldine juhtimine;
- 9) õppejõudude ja õppekoormuse õige rakendamise üle valvamine;
- 10) ülikooli kirjastuse juhtimine;
- 11) rektori äraolekul tema asendamine.

Õppeprorektoril on isikonnatabeli alusel määratavad abid: üks õppe- ja teine teadusliku töö alal ning võimaluse korral üks kirjateel õpetamise alal.

Prorektor administratiiv-majanduslikul alal
(haldusprorektor).

§ 38. Prorektori administratiiv-majanduslikul alal (haldusprorektori) kinnitatakse ametisse ja vabastatakse sellest ENSV Hariduse Rahvakomissari rektori esitusel.

§ 39. Haldusprorektori ülesandeks administratiiv-majanduslikul alal on olla abiks rektorile ülikooli halduse ja majanduse alal lahendatavate asjade arutamisel ja otsustamisel.

Eriti on tema ülesandeks üldadministratsiooni alal:

- 1) rektori poolt ENSV ja NSVL keskasutistele esitatavate normatiivaktide koostamine rektori juhiste kohaselt;
- 2) rektori poolt lähetatavate aktide arutamine juriidilisest küljest;
- 3) ülikooli asutiste poolt rektorile kinnitamiseks esitatavate sisekorramääruste normatiivne arutamine ja ühtlustamine;
- 4) koos õppeprorektoriga õppe- ja teadusliku uurimistöösse puutuvate instruksioonide arutamine juriidilisest küljest;
- 5) ülikooli eelarve koostamise juhtimine ja rektorile esitamine;
- 6) distsiplinaarasjade arutamine ja rektorile otsustamiseks esitamine;
- 7) administratiivasjade otsustamine, mis rektor tema lahendada on andnud.

Eriti on tema ülesandeks majanduslikul alal:

- 1) majanduslike ja kultuuriliste eluolu-asutiste tegevuse otsene juhtimine;
- 2) auditooriumide, kabinetide, ühiselamute, sööklate ja teiste sarnaste institutsioonide korra ja sanitaarhügieenilise seisundi järgi valvamine;
- 3) ülikooli ühiselamute juhtimine;

- 4) ülikooli finantsilise tegevuse juhtimine ja eelarve õige täitmise üle valvamine;
- 5) ehitustegevuse, kapitaalse ja jooksva remondi juhtimine;
- 6) kateedrite, laboratooriumide, kabinetide, majanduslikkude ja kultuuriliste eluolu-asutiste varustamine ruumidega, seadeldistega, inventariga ja materjaliga;
- 7) lepingute sõlmimine ja majandusküsimuste alal esindamine rektori ülesandel.

T e a d u s k o n d .

§ 40. Teaduskond on Ülikooli õppeteaduslikuks ja administratiivseks osaorganisatsiooniks, mis ühendab kateedreid ja teaduslikke asutisi, mis teostavad üliõpilaste ja aspirantide ettevalmistust mitmel naaberlal.

Teaduskond teostab oma tööd teaduskonna dekaani juhtimisel.

§ 41. Teaduskonna dekaan kinnitatakse ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt rektori esitusel.

§ 42. Teaduskonna dekaani kohustusteks on:

- 1) teaduskonna ja sellesse kuuluvate kateedrite ning õppeabiasutiste õppe- ja teadusliku töö otsene juhtimine, samuti üliõpilaste menetluspraktika juhtimine;
- 2) õppeplaanide ja programmide täitmine;
- 3) üliõpilaste teadmiste, tööde arvestuse ja edukuse kontrolli korraldamine;
- 4) teaduskonna teaduslik-pedagoogilise isikkonna kvalifikatsiooni tõstmise töö juhtimine;
- 5) õppetöö tunniplaani koostamine ja elluviimine;
- 6) valvamine distsipliini järele teaduskonnas;
- 7) aspirantide ettevalmistuse juhtimine ja dissertatsioonide kaitse ning kandidaadikatsete korraldamine;
- 8) teaduskonna tegevuse perioodilise aruande, plaanide ja eelarve koostamine;
- 9) teaduskonna eelarveliste vahendite käsutamine ja varade säilivuse eest vastutamine.

§ 43. Dekaanidel on abid, kes määratakse isikkonnatabeli alusel rektori esitusel.

Tähtsamate asjade arutamiseks dekaanid võivad rektori loal ja määramisel moodustada teaduskonna nõukogud.

Ü l i k o o l i N õ u k o g u .

§ 44. ENSV Tartu Riikliku Ülikooli Nõukogu moodustavad nõuandva asutisena rektor juhatajana, prorektorid, prorektorite abid, teaduskondade dekaanid ja ülikooli kompartei, komnoorte ja ametiühingu organisatsioonide esindaja ning vajaduse korral rektori poolt kutsutud kateedrite ja ülikooli asutiste juhatajad.

§ 45. Ülikooli Nõukogu ülesandeks on:

- 1) vabadele kateedrijuhataja, -professori ja -dotsendi kohtadele võistluse korraldamine ja võistlustulemuste arutamine;
- 2) põhimõtteliste õppemetoodiliste küsimuste arutamine ja ülikooli teaduskondade ja kateedrite töökogemuste üldistamine;
- 3) ülikooli instituutide, pearaamatukogu ja kateedrite tegevuse semestri- ja aastaaruannete ning -plaanide arutamine;
- 4) ülikooli teadusliku uurimis- ja kirjastustöö aastaplaani arutamine;
- 5) ülikooli aastaeelarve arutamine;

- 6) ülikooli materiaalse baasi arendamisega seoses laialdaste ürituste ja ehitus-
plaanide arutamine;
- 7) ENSV Hariduse Rahvakomissarile kinnitamiseks kandidaatide esitamine
dotsendi ja professori teadusliku kutse saamiseks;
- 8) teaduste kandidaadi kraadi andmine dekaani esitusel;
- 9) teaduste doktori kraadi andmine dekaani esitusel ja selle esitamine ENSV
Hariduse Rahvakomissarile kinnitamiseks;
- 10) rektori poolt esitatud asjade arutamine.

VII osa.

Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 46. Tartu Riiklikus Ülikoolis tegutsevad vabatahtlikud ühiskondlikud orga-
nisatsioonid, mis ühendavad üliõpilasi, õppejõude ja administratiiv-tehnilisi kaas-
töölisi. Need organisatsioonid töötavad oma programmis-põhikirjaliste korralduste
alusel. Ühiskondlikud organisatsioonid mobiliseerivad üliõpilaskonda ja ülikooli
kõiki kaastöölisi sms. Stalini juhise teostamiseks: „omandada teadust, valmistada
enamlaste-asjatundjate uusi kaadreid kõikidel teadusaladel, õppida, õppida, õppida
kõige visamalt“.

§ 47. Ülikooli ühiskondlikkude organisatsioonide ülesandeks on:

- 1) üliõpilaste, õppejõudude ja ülikooli kaastöölise poliitiline kasvatamine
Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel;
- 2) sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise korraldamine;
- 3) rektori abistamine ja temale kaasaaitamine õppeplaanide ja -programmide
teostamisel;
- 4) teadliku distsipliini kõvendamine;
- 5) üliõpilaste ja ülikooli kaastöölise kultuurilise taseme tõstmine;
- 6) üliõpilaste ja õppejõudude teaduslik-tehniliste ringide organiseerimine
õppetöö taseme ja õppejõudude kvalifikatsiooni tõstmiseks ja ülikooli tea-
dusliku töö arendamiseks.

VIII osa.

Sisekord ja distsipliin.

§ 48. Õppetöö kõrge taseme kindlustamiseks rektor paneb kehtima sisekorra-
määrused, mis on kohustuslikud kõigile üliõpilastele ja ülikooli kaastöölisele.

§ 49. Õppedistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise korral määrab rektor
süüdlastele distsiplinaarkaristused:

- 1) märkus,
- 2) noomitus,
- 3) vali noomitus hoiatusega.

§ 50. Üliõpilased, kes süstemaatiliselt ei käi õppetööl ilma kaaluvate põh-
justeta, kes süstemaatiliselt rikuvad sisekorramäärusi ja õppedistsipliini, samuti
häbistavate tegude sooritajad, heidetakse ülikoolist välja rektori sellekohase korral-
duse alusel.

§ 51. Teaduslik-pedagoogilised kaastöölised, abiõppepersonal ja teised kaas-
töölised alluvad töödistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise pärast rektori distsi-
plinaarkaristustele kuni ametist vallandamiseni.

IX osa.

Ülikooli varad ja summad.

§ 52. Ülikooli varad — hooned, varustis, inventar jne. — on riigi omand.

§ 53. Ülikooli inventuuri ja bilanssi kantud varandust ei või võõrandada ilma ENSV Hariduse Rahvakomissari korraldusega. Vastutust varanduse säilitamise eest kannab rektor.

§ 54. Ülikooli summad koosnevad:

- a) riigi eelarve korras määratud summadest,
- b) erisummadest, mis saadakse teaduslik-uurimis- ja õppeabiasutiste tuludest ning õppe- ja praktikumimaksudest.

§ 55. Tartu Riiklik Ülikool on iseseisev õppeteaduslik asutis, teotseb juriidilise isikuna ja tal on oma finantsplaan, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 56. Tartu Riiklikul Ülikoolil on oma pitsat riigivapiga.

§ 57. Tartu Riikliku Ülikooli asukohaks on Tartu.

X osa.

Ajutise põhikirja kehtimahakkamine ja elluviimine.

§ 58. Tartu Riikliku Ülikooli ajutine põhikiri jõustub avaldamisega.

§ 59. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruks 20. märtsist 1937 teaduslike astmete ja kutsete kohta ettenähtud kinnitavad instantsid asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvat Üleliidulist Kõrgemate Koolide Komiteed asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 60. Tartu Riikliku Ülikooli ajutise põhikirja elluviimiseks vajalikke käskkirju ja juhendeid annab ENSV Hariduse Rahvakomissar rektori esitusel.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe I as. O. S e p r e.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja as. L. O j a m a a.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri.

ENSV Teataja 1940, 24, 269.

Antud ENSV Rahvakomissaride Nõukogu poolt 9. oktoobril 1940.

Eesmärgid ja ülesanded.

Kooskõlas NSVL Konstitutsiooni § 121-ga ja ENSV Konstitutsiooni § 93-ga ENSV Tallinna Tehnikaülikool teostab NSVL kõikide kodanikkude õigust haridusele. Tema eesmärgiks on valmistada ette kaadreid, kes on võimelised omandama eesmist teadust ja tehnikat ja relvastatuina teadusliku sotsialismi teadmusega on valmis kaitsma nõukogude kodumaad ning ennastalgavalt pühenduma kommunistliku ühiskonna ehitamistöele.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ülesandeiks on:

- a) õppemetoodilise töökäigu korraldamine, mis tagab kõrgelt kvalifitseeritud eriteadlaste-inseneride ettevalmistust, kes on võimelised täiesti omandama

- teaduse uusimaid saavutusi, täielikult kasutama tehnikat ja enamlaslikult ühendama teooriat praktikaga, siduma tööstuslikke kogemusi teadusega;
- b) üliõpilaste ja õppejõudude ideelis-poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel ja selliste eriteadlaste ettevalmistamine, kes omavad „teadmisi kõigist neist rikkusist, mis on loonud inimkond“ (Lenin);
 - c) kaasaegse teaduse tasemel seisvate ja noorsoo ideelis-poliitilise kasvatuse ülesandele vastavate kõrgekvaliteetsete õpikute ja õppeabinõude loomine ning teadusliku kirjanduse kirjastamine;
 - d) professorite-õppejõudude kaadri kvalifikatsiooni tõstmine ja teaduslik-pedaagoogilise isikkonna ettevalmistamine, kes „julgesti võitleks vananenud teaduse vastu ja rajaks teed uuele teadusele“ (Stalin);
 - e) teaduslikkude ja tehniliste teadmuste ning Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel kui ka stahhanovlikkuse liikumise praktikale rajatud teaduse ja tehnika uusimate saavutuste populariseerimine;
 - f) teadusliku uurimistöö teostamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö tähtsaimate ülesannete lahendamist;
 - g) teaduslikkude kaadrite ettevalmistamine aspirantuuri kaudu, teaduslikkude dissertatsioonide kaitsmise korraldamine ja läbiviimine ning teaduslikkude astmete andmine.

Taotelles neid eesmärke ja teostades neid ülesandeid, ENSV Hariduse Rahvakomissariaadi juhtimisele alluv ENSV Tallinna Tehnikaülikool valmistab eriteadlasi-insenere ehituse, arhitektuuri, mehaanika, elektrotehnika, keemia ja plaanima- janduse aladel, arendades oma tööd järgnevatel alustel.

I osa.

Üliõpilased.

§ 1. Õigus astuda ENSV Tallinna Tehnikaülikooli on kõigil NSVL kodanikel, kes on ületanud 17. eluaasta ja kellel on täieliku keskkooli lõputunnistus, sõltumatult soost ja rassilisest või rahvuslikust kuuluvusest. ENSV Hariduse Rahvakomissar annab vajaduse korral vastuvõtmist korraldavaid juhendeid.

§ 2. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli sisseastujad alluvad sisseastumiseksameile ainetes: eesti keel, vene keel, matemaatika, füüsika, keemia. Sisseastumiseksamitest on vabastatud need sisseastujad, kellel keskkooli lõputunnistusel kõik põhiained on hinnanguga „väga hea“, seejuures teised ained (joonistamine, joonestamine, laulmine, muusika, kehakultuur) on hinnanguga vähemalt „hea“.

§ 3. Üliõpilastele kindlustatakse ENSV eelarves ettenähtud ulatuses riiklik stipendium. Stipendiumi määrab Tallinna Tehnikaülikooli direktor õppeaasta algul, arvestades üliõpilase senist edasijõudmist ja ta enese ning ta ülalpidajate varanduslikku seisukorda ja sissetulekut.

§ 4. Üliõpilased on kohustatud õiendama õppeplaanis ettenähtud eksameid ja praktilisi töid.

§ 5. Iga üliõpilane pärast õppeplaanis ettenähtud eksamite ja praktiliste tööde arvestuste õiendamist on kohustatud kaitsma oma diplomiprojekti erijuhendi alusel moodustatud Riiklikus Eksamikomisjonis.

§ 6. Üliõpilased, kes on rahuldanud õppeplaani kõik nõudmised ja kaitsnud oma diplomiprojekti, saavad ENSV Tallinna Tehnikaülikooli lõpetamise diplomi, millel on ära tähendatud omandatud erialaline kvalifikatsioon.

§ 7. Üliõpilased, kes on täitnud õppeplaani hinnangutega „väga hea“ või „hea“ kõigis aineis ja kes on diplomiprojekti kaitsmisel saanud hinnangu „väga hea“, omandavad diplomi „cum laude“.

§ 8. Diplomi „cum laude“ omanikkudel on eesõigused:

- 1) pääsemiseks erialalistele vakantsetele kohtadele, samuti teaduslikule uurimistöele ülikoolides ja teaduslikkudes uurimisasutistes;
- 2) aspirantuuri pääsemiseks ülikoolide vastavate kateedrite juures;
- 3) kandideerimise puhul teaduslikkudele komandeerimistele NSVL-s või ka välismaale.

§ 9. Lõpetajate määramine ametikohtadele toimub vastavate ENSV Rahvakomissariaatide kaudu õigeaegselt.

II osa.

Õppe- ja teadusliku töö korraldus.

A. Õppetöö.

§ 10. Õpetegevuse kõrge taseme kindlustamiseks, üliõpilastes iseseisva tööoskuse ning omandatud teadmuste tegeliku rakendamise oskuse arendamiseks ENSV Tallinna Tehnikaülikoolis kasutatakse järgmisi õppetöö vorme:

- 1) professorite, dotsentide, eriainetes õpetajate ja õppeülesandetäitjate loengud;
- 2) praktilised tööd laboratooriumes, kabinettides, töökodades jne. professorite, dotsentide, eriainetes õpetajate, õppeülesandetäitjate ja assistentide juhtimisel;
- 3) tööstuslik praktika ja õppepraktika kateedrite poolt selleks seatud juhatajate juhtimisel;
- 4) üliõpilaste iseseisev töö;
- 5) konsultatsioonid;
- 6) ekskursioonid ehitustöödele ja tööstustesse.

§ 11. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli õppeplaanid ja üld- ning eriainetes õppekavad hakkavad kehtima ENSV Hariduse Rahvakomissari kinnitusel.

§ 12. Õppeaasta jaguneb kaheks semestriks: sügissemester 1. septembrist kuni 24. jaanuarini ja kevadsemester 7. veebruarist kuni 30. juunini. Õppevaheajad üliõpilastele ja aspirantidele on kaks korda aastas: talvevaheaeg 25. jaanuarist kuni 6. veebruarini ja suvevaheaeg 1. juulist kuni 31. augustini.

§ 13. Üliõpilaste ülemineku korda endisest ainetes süsteemist kursuste süsteemile korraldatakse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt antava juhendi alusel. Eksamineerivad ainult professorid, dotsendid, eriainetes õpetajad ja selleks direktori poolt eriti volitatud õppeülesandetäitjad. Praktikumi arvestamist võivad teostada ka assistendid.

Üliõpilaste edukus määratakse järgmiste hinnetega: 1) „väga hea“, 2) „hea“, 3) „rahuldav“, 4) „mitterahuldav“.

§ 14. Igale üliõpilasele antakse legitimatsioonikaart ja matrikkel (õpiraamat). Matriklisse kantakse kõik õpetatavad sunduslikud õppeained ning eksamite ja arvestuste hinded. Hinded matriklisse märgivad need isikud, kes toimetavad eksamineerimist või arvestamist.

B. Teaduslik uurimistöö.

§ 15. Teadusliku uurimistöö eesmärgiks on kaasaja aktuaalseimate probleemide lahendamine, mis soodustaks sotsialistliku ehitustöö ja maa kaitse tähtsaimate ülesannete plaanikindlat teostamist.

§ 16. Teadusliku uurimistöö kavad ja nende teostamise alused kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissari direktori esitusele.

III osa.

Kateeder.

§ 17. Kateeder on ENSV Tallinna Tehnikaülikooli õppetegevuse põhiorganisatsiooniks, mis vahenditult teostab õppemetoodilist ja teaduslikku uurimistööd ühes või mitmes omavahel tihedalt seotud distsipliinis.

§ 18. Kateedrit juhib kateedrijuhataja-professor.

§ 19. Kateedrijuhataja kohustusteks on:

- 1) loengute pidamine, kateedri juurde kuuluvate kaastööliste poolt peetavate loengute, praktiliste tööde, konsultatsioonide ja muu õppetegevuse juhtimine ja selle taseme süstemaatiline kontrollimine;
- 2) üliõpilaste iseseisva töö juhtimine ja nende edukuse kontrollimine;
- 3) üliõpilaste tööstusliku praktika juhtimine;
- 4) kateedri teadusliku uurimistöö temaatilise plaani koostamine ja selle teostamise juhtimine;
- 5) aspirantide ettevalmistustöö ja kateedri juurde kuuluvate kaastööliste kvalifikatsiooni tõstmise otsene juhtimine;
- 6) kateedri kaastööliste valik ja nende esildamine direktorile kinnitamiseks.

IV osa.

Teaduslik-pedagoogilised kaadrid ja abiõppepersonaal.

§ 20. ENSV Tallinna Tehnikaülikoolis on järgmised õppejõudude ja abiõppepersonaali määralsed ametikohad:

- 1) kateedrijuhataja-professor;
- 2) kateedriprofessor;
- 3) kateedridotsent;
- 4) kateedri vanemassistent;
- 5) kateedri assistent;
- 6) eriainete õpetaja;
- 7) laborant.

§ 21. Iga professor, dotsent, assistent ja eriainete õpetaja täidab õppe- ja teaduslikku uurimistööd igal kujul, ametikohale ja õppelele vastavalt, pühendades sellele tööle keskmiselt 6 tundi päevas.

§ 22. Kateedrijuhataja ja kateedriprofessor esildatakse võistluse alusel isikute hulgast, kellel on doktori teaduslik kraad. Kateedridotsent esildatakse võistluse alusel isikute hulgast, kellel on kandidaadi või magistri teaduslik kraad.

Võistluse tulemused kateedrijuhataja, kateedriprofessori või kateedridotsendi kohale esitatakse direktori kaudu kinnitamisele ENSV Hariduse Rahvakomissarile.

§ 23. Kateedri juurde kuuluvaid assistente ja isikuid abiõppepersonaali kohtadele kinnitab direktor kateedrijuhataja esitusel.

§ 24. Õppejõudude ja abiõppepersonaali arvulise ja isikliku koosseisu määrab isikkonna tabel, mille esitab kinnitamisele ENSV Hariduse Rahvakomissarile direktor.

V osa.

Aspirandid.

§ 25. ENSV Tallinna Tehnikaülikool valmistab aspirante Hariduse Rahvakomissari juhendis määratud aladel. Aspirantide kuuluvust kateedrite järgi määratakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

§ 26. Aspirantideks võetakse kõrgema õppeasutise diplomiga isikuid erialadele vastavalt, kes on näidanud võimeid pedagoogiliseks ja teaduslikuks uurimistööks.

§ 27. Aspirantuuri vastuvõtmine toimub Tehnikaülikooli direktori poolt kateedrijuhataja esitusel ja ENSV Hariduse Rahvakomissari kinnitusel.

§ 28. Aspirantuuri kandideerijate teadmusi kontrollitakse eksamitega selleks ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt antava erikorra alusel.

§ 29. Aspirandi ettevalmistus toimub individuaalse õppeplaani alusel, mille kinnitab direktor kateedrijuhataja esitusel.

§ 30. Aspirandi otsene juhtimine ja vastutus aspirandi ettevalmistamise eest lasub teaduslikul hooldajal; viimane määratakse isikute hulgast, kellel on professori teaduslik kutse või doktori teaduslik kraad.

§ 31. Aspirandid on kohustatud täitma individuaalset õppeplaani ja kaitsma väitekirja, mille peale neile antakse kandidaadi teaduslik kraad.

§ 32. Kõik aspirandid saavad riikliku stipendiumi.

§ 33. Aspirantuuri lõpetanud isikute tööle määramine toimub ENSV vastava Rahvakomissari käskkirjadega.

VI osa.

Struktuur ja juhtimine.

§ 34. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli koosseisus on järgmised teaduskonnad: ehitus-mehaanika teaduskond, keemia-mäeteaduskond, majandusteaduskond.

Kõikide nimetatud teaduskondade alal on Tallinna Tehnikaülikoolis õhtune sektor.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli kateedrite nimestiku kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar. Samuti kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar ENSV Tallinna Tehnikaülikooli laboratooriumide ja teiste asutiste loetelu.

ENSV Tallinna Tehnikaülikooli juurde kuulub eripõhikirja alusel töötav ENSV Riiklik Katsekoda.

§ 35. Teaduskondi, nende osakondi ja kateedreid, samuti õppeabiasutisi asutatakse ja likvideeritakse ENSV Hariduse Rahvakomissari käskkirjadega.

Direktor.

§ 36. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli direktor vastutab ENSV Hariduse Rahvakomissari ees Tehnikaülikooli juhtimise, õppetöö käigu korraldamise, kõrgesti kvalifitseeritud ja poliitiliselt kasvatatud nõukogude asjatundjate ettevalmistamise ning teadusliku uurimistöö eest.

§ 37. Direktori kinnitab ametisse ja vabastab sellest ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 38. Direktori kohustusteks on:

- 1) Tehnikaülikooli kogu tegevuse juhtimine ja Tehnikaülikooli esindamine;
- 2) õppeplaanide, kavade ja teaduslike uurimistööde plaanide elluviimine;
- 3) üliõpilaste edukuse, loengute, laboratoorsete tööde, tööstusliku praktika ja teadusliku uurimistöö taseme kontrollimine;
- 4) poliitilise ja kultuurilis-kasvatustöö juhtimine üliõpilaste, õppejõudude ja abiõppepersonaali hulgas;
- 5) kaasaaitamine sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise õigele suunamisele;
- 6) tunniplaanide ja sisekorra määruste kinnitamine ning järelevalve nende täpse täitmise üle;

- 7) üliõpilaste ja aspirantide vastuvõtmine, lõpetanuks tunnustamine ja nimestikust kustutamine;
- 8) kehalise kasvatuses juhtimine ning üliõpilaste tervisliku seisukorra järele valvamine;
- 9) rahaliste summade ja varanduste käsutamine;
- 10) stipendiumide määramine üliõpilastele;
- 11) üliõpilaste, aspirantide ja õppejõudude eluolukohaste vajaduste eest hoolitsemise korraldamine.

Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal.

§ 39. Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal vastutab direktori ees Tehnikaülikooli õppemetoodilise ja teadusliku uurimistegevuse eest.

§ 40. Direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal määratakse ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt kõrgema kvalifikatsiooniga tähtsa eriala professorite hulgast. Teda vabastatakse ametist samuti ENSV Hariduse Rahvakomissari poolt.

Direktori asendaja kohustusteks on:

- 1) teaduskondade ja kateedrite õppemetoodilise ja teadusliku uurimistöö korraldamine ning kirjastustööde juhtimine;
- 2) teaduskondade ja kateedrite poolt tunniplaanide ja eksamiplaanide koostamise ja täitmise kontrollimine;
- 3) üliõpilaste tööstuslike praktikumide teostamise kontrollimine;
- 4) õppemetoodiliste ja teaduslike konverentside korraldamine;
- 5) teaduslik-pedagoogiliste kaadrite ettevalmistamise ja nende kvalifikatsiooni tõstmise juhtimine;
- 6) direktori äraolekul tema asendamine.

Direktori abi administratiiv-majanduslikul alal.

§ 41. Direktori abi administratiiv-majanduslikul alal kinnitab ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari direktori esitusel.

Direktori abi kohuseks on:

- 1) majanduslike ja kultuuriliste eluolu-asutiste tegevuse otsene juhtimine, auditooriumide, laboratooriumide, kabinettide, ühiselamute, sööklate jne. sanitaar-hügieenilise seisundi järele valvamine;
- 2) ehitustegevuse, kapitaalremondi ja jooksva remondi juhtimine;
- 3) kateedrite, laboratooriumide, kabinettide, majanduslike ja kultuuriliste eluolu-asutiste varustamise kindlustamine seadeldistega, inventariga ja materjaliga;
- 4) lepingute sõlmimine ja majandusküsimuste alal esindamine direktori ülesandel.

T e a d u s k o n d .

§ 42. Teaduskond on õppe- ja administratiivne osatühik. Ta ühendab kateedreid, mis teostavad üliõpilaste ja aspirantide ettevalmistamist mitmel naaberaladel, ja teostab oma tööd teaduskonna dekaani juhtimisel.

§ 43. Teaduskonna dekaani kinnitab ametisse ENSV Hariduse Rahvakomissari vastava teaduskonna tähtsamate erialade professorite hulgast direktori esitusel.

Teaduskonna dekaani kohustusteks on:

- 1) teaduskonna ja sellesse kuuluvate kateedrite ning õppeabiasutiste õppe- ja teadusliku töö otsene juhtimine, samuti üliõpilaste tööstusliku praktika juhtimine;

- 2) õppeplaanide ja õppekavade täitmine;
- 3) üliõpilaste teadmiste, samuti edukuse arvestamise ja kontrolli organiseerimine;
- 4) aspirantide ettevalmistamise juhtimine, samuti teaduskonda kuuluva teaduslik-pedagoogilise personaali kvalifikatsiooni tõstmise tööde juhtimine;
- 5) õppeplaani koostamine ja selle elluviimine;
- 6) distsipliini järele valvamine teaduskonna piires.

Tehnikaülikooli Nõukogu.

§ 44. Direktori juures tema eesistumisel moodustatakse Tehnikaülikooli Nõukogu, mille koosseisu kuuluvad: direktori asendaja õppe- ja teaduslikul alal, direktori abi majanduslik-administratiivsel alal, teaduskondade dekaanid, kateedrijuhatjad, raamatukoguhoidja ja Tehnikaülikooli Kompartei, Komnoorte ja ametiühinguliste organisatsioonide esindajad.

Nõukogu koosseisu võivad kuuluda ka veel teised professorid-õppejõud ja nende käitiste või asutiste esindajad, kellele Tehnikaülikool valmistab kaadreid.

Nõukogu astub kokku direktori kutsel, kuid mitte harvemini kui üks kord kuus.

§ 45. Nõukogu kohustusteks on:

- 1) Tehnikaülikooli, tema teaduskondade ja kateedrite semestri- ja aastaplaanide ja aruannete arutamine;
- 2) õppemetoodiliste küsimuste arutamine, samuti Tehnikaülikooli, teaduskondade ja kateedrite kogemuste selgitamine;
- 3) teadusliku uurimistöö temaatiliste plaanide arutamine;
- 4) aspirantide individuaalsete kavade arutamine;
- 5) assistentidele teadusliku kutse andmine;
- 6) dotsendi ja professori teadusliku kutse kandidaatide selgitamine ja esitamine;
- 7) teadusliku kandidaadi-kraadi andmine; teadusliku doktori-kraadi andmine.

§ 46. Nõukogu otsused, välja arvatud § 45 p. 6 ja 7, astuvad jõusse pärast nende kinnitamist direktori poolt.

§ 47. Tehnikaülikooli Nõukogu isikliku koosseisu kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

VII osa.

Ühiskondlikud organisatsioonid.

§ 48. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli juures tegutsevad vabatahtlikud ühiskondlikud organisatsioonid, mis ühendavad üliõpilasi, õppejõude ja administratiivtehnilisi kaastöölisi; need organisatsioonid tegutsevad oma eripõhikirjade alusel.

Ühiskondlikud organisatsioonid mobiliseerivad üliõpilaskonda ja Tehnikaülikooli kõiki kaastöölisi sms. Stalini juhise teostamiseks: „omandada teadust, valmistada enamlaste-asjatundjate uusi kaadreid kõikidel teadusaladel, õppida, õppida, õppida kõige visamalt“.

Tehnikaülikooli ühiskondlikkude organisatsioonide ülesandeks on:

- 1) üliõpilaste, õppejõudude ja Tehnikaülikooli kõikide kaastöölise poliitiline kasvatamine Marxi-Engelsi-Lenini-Stalini õpetuse alusel;
- 2) sotsialistliku võistluse ja lööktööliikumise korraldamine;
- 3) direktori abistamine ja temaga kaasatöötamine õppeplaanide ja programmide teostamisel;

- 4) teadliku distsipliini kõvendamine;
- 5) üliõpilaste ja Tehnikaülikooli kaastööliste kultuurilise taseme tõstmine;
- 6) üliõpilaste ja õppejõudude teaduslik-tehniliste ringide organiseerimine, sellega tõstes õppetöö taset, õppejõudude kvalifikatsiooni ja arendades Tehnikaülikooli teaduslikku tegevust.

VIII osa.

Sisekord ja distsipliin.

§ 49. Õppetöö kõrge taseme kindlustamiseks direktor paneb kehtima sisekorramäärused, mis on kohustuslikud ENSV Tallinna Tehnikaülikooli kõigile üliõpilastele ja kaastöölistele.

§ 50. Õppedistsipliini ja sisekorramääruste rikkumise korral direktor määrab süüdlastele distsiplinaarkaristused, nimelt:

- 1) märkus,
- 2) noomitus,
- 3) vali noomitus hoiatusega.

§ 51. Üliõpilased, kes süstemaatiliselt ei käi õppetööl ilma kaaluvate põhjusteta, kes süstemaatiliselt rikuvad sisekorramäärusi ja õppedistsipliini, samuti häbisvatavate tegude sooritajad, heidetakse Tehnikaülikoolist välja direktori käskkirjaga.

§ 52. Teaduslik-pedagoogilised kaastöölised, abiõppepersonaali koosseisu kuuluvad isikud, samuti teised kaastöölised, kes rikuvad töödistsipliini ja sisekorramäärusi, karistatakse direktori poolt distsiplinaarkorras kuni ametist vallandamiseni.

IX osa.

Tehnikaülikooli varad ja summad.

§ 53. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli varad, — hooned, varustis, inventar jne. — on riigi omand.

Tehnikaülikooli inventuuri ja bilanssi kantud varandust ei või võõrandada ilma ENSV Hariduse Rahvakomissari käsuta.

Vastutust kogu varanduse säilitamise eest kannab direktor.

§ 54. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli tulud koosnevad:

- 1) riigi eelarve korras määratud summadest;
- 2) erisummadest, mis saadakse teaduslikkudest uurimisasutistest ja õppeabi-asutistest ning õppe- ja muudest maksudest.

§ 55. ENSV Tallinna Tehnikaülikool on iseseisev õppeteaduslik asutis, teotseb juriidilise isikuna, ja tal on oma finantsplaan, mille kinnitab ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 56. ENSV Tallinna Tehnikaülikoolil on oma pitsat riigivapiga.

X osa.

Ajutise põhikirja kehtimahakkamine ja elluviimine.

§ 57. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutine põhikiri jõustub avaldamisega.

§ 58. NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruses 20. märtsist 1937 teaduslikkude astmete ja kutsete kohta ettenähtud kinnitavad instantsid asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvat Üleliidulist Kõrgemate Koolide Komiteed asendab ajutiselt ENSV Hariduse Rahvakomissar.

§ 59. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli ajutise põhikirja elluviimiseks vajalike käskkirju ja juhendeid annab ENSV Hariduse Rahvakomissari direktori esitusel.

§ 60. ENSV Tallinna Tehnikaülikooli asukohaks on Tallinn.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe I as. O. Se p r e.
Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja as. L. O j a m a a.

ENSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus poliitharidustöö korraldamise kohta.

ENSV Teataja 1940, 24, 270.

I.

§ 1. Poliitharidustöö ülesandeks on noorte ja täiskasvanud kodanike kasvamine ja edasiharimine sotsialismi ülesehitamise huvides nende kultuuritaseme, kommunistliku teadvuse ja võimete tõstmise teel.

§ 2. Poliitharidustöö toimub töötavate rahvahulkade isetegevuse teel ja selle töö eest hoolitsemine, selleks vastavate asutiste ellukutsumine ja ülalpidamine ning muude võimaluste loomine on Hariduse Rahvakomissariaadi, maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude ja ENSV Konstitutsioonis ettenähtud ühiskondlike organisatsioonide (ametühingute, kooperatiiv-ühenduste, noorsoo-organisatsioonide jne.) ülesandeks.

§ 3. Poliitharidustöö keskuseks koha peal on rahvamaja, kultuurihoone, klubi või punane nurk, kellede lähemaiks ülesandeiks on poliitharidustöö organiseerimine ja korraldamine oma ringkonna laiades rahvahulkades, kodanike poliitilise ja kultuurilis-tehnilise taseme tõstmine, teaduse, tehnika, kirjanduse ja kunsti populariseerimine, kaasabi põllumajanduse ja tehnika arengule ning maa kaitsevõime tugevdamisele, rahva kunstilise isetegevuse arendamine ja kodanike vaba aja kultuursetelt veetmise korraldamine.

Rahvamajad, kultuurihooned, klubid ja punased nurgad tegutsevad isetegevuse põhimõtteil, liikmeskonna poolt valitud organite juhtimisel. Rahva poliitiliste ja kultuur-hariduslike tarvete rahuldamine neis toimub nende juures tegutsevais harrastusringides, raamatukogudes, lugemistubades, kabinettides jne. ja mitmesuguste poliithariduslike ja kultuuriliste kursuste, loengute, etenduste, võistluste jne. kaudu.

Rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja harrastusringide asutamise, ülalpidamise, korralduse ja tegevuse lähemad alused määratakse Hariduse Rahvakomissari juhenditega.

§ 4. Poliitharidustööd juhivad vastavalt Hariduse Rahvakomissariaat, kuhu selleks asutatakse Poliithariduse Osakond, ja kohaliku maakonna, linna, valla ja alevi töötava rahva saadikute Nõukogud, milleks maakondade ja Tallinna, Tartu, Narva ja Pärnu linna rahvahariduse osakondade juurde seatakse ametisse poliitharidustöö inspektorid ühes vajaliku arvu konsulentidega.

§ 5. Rahva kunstilise isetegevuse (maateatri, laulukooride, orkestrite, rahvamängude ja -tantsude jne.) edendamiseks ja juhtimiseks asutatakse Hariduse Rahvakomissariaadi juurde Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja, kelle lähemad ülesanded ja tegevuse alused määratakse Hariduse Rahvakomissariaadi juhenditega.

Hariduse Rahvakomissari kinnitab Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja tegevuskavad, eelarved ja aruanded ning määrab juhtiva koosseisu ja sellesse koosseisu kuuluvate ametiisikute palgamäärad.

§ 6. Peale rahvamajade, kultuurihoonete, klubide ja harrastusringide tegutsevad poliithariduse ja kultuuri alal rahvaraamatukogud, mitmesugused rahvakoolid ja muud rahvaõpistud, kirja teel õpetust korraldavad õppeasutised, kursused ja teised sellelaadilised töötava rahva poliithariduse asutised, millede asutamine, ülalpidamine, korraldus ja tegevuse alused määratakse Hariduse Rahvakomissari juhenditega.

§ 7. Poliitharidustööks vajalikud summad võetakse vastavalt maakondade, linnade, valdade ja alevite eelarvetesse ning ENSV riigieelarvesse, kusjuures see haridustöö toimub kohaliku rahva isetegevuse majanduslikul kaasabil.

§ 8. Enne ENSV Konstitutsiooni jõustumist asutatud ja vabahariduse alal tegutsenud ühingud ja nende liidud ning rahvamajade asutamiseks ja ülalpidamiseks loodud sihtasutised, kellede tegevus poliitharidustöö uue korralduse tõttu töötava rahva huvide ja rahvahulkade organisatsioonilise isetegevuse ning poliitilise aktiivsuse arendamise seisukohalt osutub mittevajalikuks, kuuluvad Hariduse Rahvakomissari poolt määratud korras ja tähtaegadeks likvideerimisele.

Organisatsioonide ja sihtasutiste likvideerimine teostatakse sääraselt, et nende need ringid (õpiringid, koorid, orkestrid, näitetrupid jne.), ettevõtted ja tegevusavaldused, mis töötava rahva huvide seisukohalt on vajalikud, ei lõpetaks oma tegevust, vaid võiksid tegevust jätkata rahvamajade või teiste vastavate asutiste või ühiskondlike organisatsioonide juures.

Likvideerimist teostavad vastavate organisatsioonide asukoha valla, alevi ja linna töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed, välja arvatud üleriigilised liidud ja sihtasutised, kellede likvideerimist teostab Hariduse Rahvakomissariaat ise või tema korraldusel kohaliku maakonna või linna töötava rahva saadikute Nõukogu täitevkomitee.

Likvideeritud organisatsioonide ja sihtasutiste kinnisvarad ühes päraldistega, raamatukogud, muusikariistad ja muu vallasvara kui ka sihtasutistele nende põhikirjades tähendatud alusvarana või kasutamiseks antud varad lähevad tasuta riigi omandiks ühes varaliste õigustega ja kohustega, pidades silmas § 11 eeskirja.

Nende varade selgitamist, ülevõtmist, inventeerimist ja hoidmist, varaliste õiguste ja kohuste korraldamist ning vara valitsemist toimetavad kuni Hariduse Rahvakomissariaadi sellekohase korralduseni likvideerijaiks määratud asutised.

§ 9. Seoses rahvamajade muutumisega poliitharidustöö kohalikeks keskusteks natsionaliseeritakse kõik vabatahtliku tuletõrje ühingute säärased majad, mis seni on tegelikult täitnud rahvamaja (seltsimaja) ülesandeid või on kohased nendeks ülesanneteks, kusjuures tuletõrje tegevuseks otseselt vajalike ruumide edaspidise kasutamise kord määratakse kindlaks Hariduse Rahvakomissari ja Siseasjade Rahvakomissari kokkuleppel.

Samuti natsionaliseeritakse kõik avalike raamatukogude võrku kuuluvad avalike raamatukogude ülesandeid täitvad eraraamatukogud.

Natsionaliseerimise lähema korra ja tähtajad määrab Hariduse Rahvakomissar.

Natsionaliseeritud varade selgitamist, ülevõtmist, inventeerimist, hindamist, neil lasuvate õiguste ja kohuste korraldamist ning nende valitsemist toimetavad kuni Hariduse Rahvakomissariaadi korralduseni vastavate töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteed, kusjuures natsionaliseeritud raamatukogud jäävad nende korraldusse.

§ 10. Käesoleva määruse alusel (§ 8 ja 9) riigi omanduseks läinud rahvamajad ja raamatukogud rakendatakse viivitamata uuesti tegevusse, milleks rahva-

majadele kohaliku töötava rahva saadikute Nõukogude poolt määratakse ajutised juhatused ja raamatukogudele ajutised juhatajad, kuni alaliste organite moodustamiseni.

§ 11. Käesoleva määruse alusel (§ 8 ja 9) riigi omanduseks läinud rahvamajade ja muude hoonete ehitamiseks, parandamiseks või omandamiseks tehtud võlgade tasumise ulatuse määrab ja tasumist korraldab Hariduse Rahvakomissariaat kokkuleppel Rahanduse Rahvakomissariaadiga.

Riigile üeläinud varade seniste omanike ja riigi vahel nende varade kasutamise suhtes sõlmitud lepinguid võib Hariduse Rahvakomissari tühistada, kusjuures asjaosalistel ei ole õigust esitada riigi vastu mingeid nõudmisi sellest tekkinud või tekkida võivate kahjude pärast.

§ 12. Riigi omandiks käesoleva määruse alusel üleminevate kinnisvarade ja nende päraldiste kinnistamine ENSV nimele on vaba kõigist maksudest.

§ 13. Rahvamajad, kultuurihooned, klubid, punased nurgad, rahvaraamatu-kogud ja teised § 5 tähendatud asutised ning nende kinnis- ja vallasvarad on vabad kõigist maksudest.

§ 14. Lavateoseid ja lavarekvisiite, kostüüme, parukaid ja muid lavatarbeid laenutavad ettevõtted natsionaliseeritakse Hariduse Rahvakomissari poolt määratud korras ja tähtaegadeks ning antakse Rahva Kunstilise Isetegevuse Keskmaja valdamisele ja valitsemisele, kusjuures natsionaliseerimisele kuuluvad ettevõtted määrab Hariduse Rahvakomissari.

§ 15. Riigile käesoleva määruse alusel üeläinud vara kasutatakse Hariduse Rahvakomissariaadi korraldusel rahva poliitharidus- ja kultuurtöök.

Hariduse Rahvakomissari otsusel võidakse riigi omandiks läinud kinnis- ja vallasvara anda valitsemiseks kohalikele riigivõimu-organitele või ühiskondlikele organisatsioonidele.

§ 16. Hariduse Rahvakomissaril on õigus käesoleva määruse teostamiseks anda lähemaid juhendeid.

II.

Käesoleva määruse jõustumisega kaotavad kehtivuse Eraõppeasutuste seadus (SK VI 1938, 1, 12), Rahvamajade seadus (SK VI 1938, 1, 19) ja Avalikkude raamatukogude seadus (SK VI 1938, 1, 18).

III.

Kuni maakondade, linnade, valdade ja alevite töötava rahva saadikute Nõukogude täitevkomiteede ellukutsumiseni täidavad käesolevas määruses neile ettenähtud ülesandeid vastavad maa-, linna- ja vallavalitsused.

IV.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Tallinn, 9. oktoobril 1940.

Rahvakomissaride Nõukogu Esimehe I as. O. S e p r e.

Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitseja as. L. O j a m a a.

Õppetöö vaheaegade, pühade ja muude tähtpäevade juhend 1940/41. kooliaasta I poole kohta.

Antud Hariduse Rahvakomissari poolt 14. oktoobril 1940.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse § 39 (SK VI 1938, 1, 3), Keskkoolide seaduse § 11 (RT 1940, 103, 1026), Õpetajate Seminaride seaduse § 13 (SK VI 1938, 1, 8), Pedagoogiumide seaduse § 9 (SK VI 1938, 1, 9) ja Kutseharidusliikude õppeasutiste seaduse § 63 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Hariduse Rahvakomissariaadile alluvais kooles on 1940/41. kooliaasta I poolaastal kehtivad õppetöö vaheaegade, pühade ja muude tähtaegade kohta alljärgnevad tähtpäevad:

6. novembril — I õppeveerandi lõpp ja teatelehtede andmine edasijõudmise kohta. Pidulikud aktused-koosviibimised kõigis koolides Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva tähistamiseks.

7., 8. ja 9. nov. — õppetöö seisab kõigis koolides.

5. detsembril — Konstitutsiooni päev. Õppetöö seisab kõigis koolides. Eelmisel päeval, 4. detsembril, kas klasside kaupa või ühiselt, selgitatakse õpilastele Stalinliku Konstitutsiooni suurt tähtsust.

28. detsembril — II õppeveerandi lõpp ja teatelehtede andmine edasijõudmise kohta.

30. det. — 9. jaan. (incl.) — talvine õppetöö vaheaeg kõigis koolides.

§ 2. Õppeveerandite viimasel päeval lõpeb õppetöö 4. tunniga. Teises vahetuses töötavais kooles lõpeb õppetöö II õppeveerandi lõpul 27. detsembril viimase tunniga.

§ 3. Õppetööd võib katkestada ekskursioonide ja talispordipäevade korraldamiseks ning õppekäikudeks loodusesse kas üksikute klasside või kooliga: üheks päevaks õppenõukogu, kaheks päevaks kohaliku koolivalitsuse ja üle selle aja — Hariduse Rahvakomissariaadi vastava osakonna loal.

§ 4. Koolides, mille õppetöö alguse ja lõpu kohta kehtivad erikorraldused, tuleb käia nende erikorralduste järgi.

§ 5. Käesoleva juhendi kehtimahakkamisega kaotab kehtivuse Õppetöö vaheaegade, üldiste ning kohalikkude pühade ja muude tähtpäevade määrus (RT 1940, 39, 345).

Hariduse Rahvakomissar N. Andresen.

Kooliosakonna direktor V. Alttõa.

Kutseoskuse Osakonna direktori aset. Joh. Kiivet.

Õpilaste ja õppejõudude koostöö alused.

1. Nõukogude kooli ülesehitamine ja tublide nõukogude inimeste kasvatamine on nii õppejõudude kui õpilaste ühine ülesanne. Õppejõududele on antud Nõukogude riigi poolt austav ülesanne: kasvatada häid kommuniste, kasvatada Nõukogude kodanikke, juhtida nende teadmiste omandamist ja harjutada neis töödistsipliini. Õppejõududel on määratu vastutus uute Nõukogude kodanike kujunemises. Õpilaste seas on sama vastutus Kommunistlikul Noorsooühingul. Need kaks vas-

tutavat poolt astuvad kokku koostöökõs kõigi õpilaste suurima õppeintensiivsuse saavutamiseks, kodanliste traditsioonide asendamiseks kommunistliku distsipliini, eneseohverdamise ja kohusetundega, kooli muutmiseks noorte töötajate koduks.

2. Kommunistlik Noorsooühing teostab oma kasvatuslikud ülesanded keskkoolide vanemais klassides oma rakukeste kaudu otse, keskkooli nooremais klassides ja algkoolis pioneeride rühmade kaudu. Kommunistliku Noorsooühingu rakukese sekretär ja pioneeride juht on kommunistliku õpilaskonna otsesed juhid ja teostavad oma tööd kõige lähemas koostöös koolijuhatajatega ja teiste õppejõududega.

3. Kooli õppeintensiivsuse ja eeskujuliku distsipliini saavutamiseks kutsub koolijuhataja noorkommunistide koolirakukese sekretäri ja pioneeride juhi osa võtma kooli õppenõukogu istungitest, kui on arutusel kooli korruga, õppetöö edukusega või kooli distsipliiniga ühenduses olevaid küsimusi. Noorkommunistide koolirakukeste sekretäri ja pioneeride juhi ülesandeks on ettepanekutega esineda ja õppenõukogude otsused ellu viia noorkommunistide rakukeste ja pioneeride rühmade kaudu. Õppenõukogu istungeist annavad noorkommunistide sekretärid ja pioneeride juhid aru ainult Kommunistliku Noorsooühingu vastavais instantsides, õpilastele üldse ainult õppenõukogu või koolijuhataja vastava otsuse põhjal ja Kommunistliku Noorsooühingu vastavate instantside nõusolekul.

4. Noorkommunistide sekretär või pioneeride juht võtavad õppenõukogust osa sõnaõigusega ning pakuvad õppenõukogule igakülgset abi küsimustes, mis on seotud tööintensiivsuse tõstmise või distsipliini süvendamisega. Noorkommunistide sekretär või pioneeride juht, kui ta ei kuulu sama kooli õpetajate hulka, ei võta osa õppenõukogu koosolekuist, kui on arutusel küsimused, millest õpilased üldiselt ei või enneaegselt teada saada, ainult õppejõududesse puutuvate küsimuste arutamisest, eksamite määramistest, hindamistest ja klassi ning kursuse lõpetamise küsimuste otsustamisest. Ühtlasi annavad noorkommunistide sekretär ja pioneeride juht koolijuhatajale teateid ühenduses õppetööga ja distsipliiniga ning arutavad koos õpilastesse puutuvaid küsimusi, millega nad on abiks koolijuhatajale teadliku töödistsipliini süvendamisel.

Tallinnas, 14. oktoobril 1940.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Kooliosakonna direktor V. A l t t o a.

Kutseoskuse Osakonna direktori aset. J o h. K i i v e t.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3969 koolivalitsustele, koolide inspektoritele ja koolide juhatajaile kooliruumide kaunistamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaat juhib kõigi koolide juhatajate tähelepanu kooliruumide kaunistamise vajadusele mitte ainult lilledega, kunstitöödega ja kirjanike piltidega, vaid eeskätt just töötava rahva suurte juhtide — Marxi, Engelsi, Lenini, Stalini jt. ning ENSV riigijuhtide piltidega.

Piltide muretsemisel tuleb hoolitseda, et need oleksid kunstipärased ja kõigiti korralikud. Summade vähesuse puhul tuleb muretseda algkoolis eeskätt Stalini ja Lenini pilt, kesk- ja kutsekoolis neile lisaks Marxi, Engelsi ning võimaluse korral ka teiste juhtivate tegelaste pilte.

Piltide kõrval etendavad tähtsat osa kooliruumide kaunistamisel ja õpilaste meelsuse kujundamisel, samuti piduliku meeleolu loomisel, eriti aktuste ning koosviibimiste puhul, sobivalt valitud loosungid. Ka selles küsimuses tuleb koolidel

tööle rakenduda, pidades tihedat kontakti Kompartei kohaliku sekretäri ja oma kooli komnoortega, ühtlasi kasutades seejuures oma kooli õpilasorganisatsioonide kaasabi ning endaalगतust.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.
Kooliosakonna direktor V. A l t t o a.
Kutseoskuse Osakonna direktori aset. J o h. K i i v e t.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3970 koolivalitsustele ja koolide inspektoritele Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva puhul õpilastele sobivate etenduste korraldamise asjas.

Hariduse Rahvakomissariaat palub kõiki koolivalitsusi hoolitseda õpilastele ja üldse noortele sobivate teatri-, kino- ja teiste ürituste korraldamise eest Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva puhul. Selleks on vaja kohe astuda kontakti kohapealsete vastavate asutustega (teatrid, kinod jm.), koostada sellekohased eeskavad, teha need teatavaks koolidele ning ühtlasi organiseerida varakult kõigi nende kohapealsete ürituste ratsionaalne kasutamine koolide poolt, s. o. nõutada igale koolile temale vastav arv pääsmeid nimetatud ettekannete jaoks.

Koolide inspektoritel tuleb jälgida koolide ettevalmistusi Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva väärikaks pühitsemiseks ning tarbe korral neile nõuga abiks olla, samuti virgutada kooli ja neid abistada sel puhul korraldatavate koolidevaheliste sotsialistlike võistluste edukaks läbiviimiseks.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.
Kooliosakonna direktor V. A l t t o a.
Kutseoskuse Osakonna direktori aset. J o h. K i i v e t.

Hariduse Rahvakomissariaadi Kooliosakonna 1940. a. 14. oktoobri ringkiri nr. 3971 koolivalitsustele ja lasteaedade juhatajale Suure Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva pidustuste korraldamise asjas lasteaedades.

7. ja 8. novembril s. a. pühitsevad kõik NSV Liidu rahvad Suure Oktoobrirevolutsiooni 23. aastapäeva, millest võtab aktiivselt osa ka lasteaed.

Lasteaias tuleb korraldada sel puhul lastepidu, mille eeltööde tegemisele tuleb juba nüüd asuda. Lastepidu võib korraldada 6., 7. või 8. novembril s. a., kaasa tõmmates pidustuste läbiviimiseks lastevanemate komiteid ja lasteaia aktiviste.

On soovitav, et neist pidustustest lasteaiad paluksid osa võtma ka lastevanemaid ja kohapealseid juhtivaid tegelasi. Pidule tuleks kutsuda ka neid eelkoolialisi lapsi, kes lasteaias ei käi.

Peo ettekandeks peaks olema jutustustetaoline laste arusaamise kohane lühike kõne Oktoobrirevolutsiooni teemal. Peale selle võiks olla laule, deklamatsioone, laulumänge, tantse jne. Võimaluse korral võiks paluda esinema ka mõnda kohaliku artisti, muusikut jt.

Tuleb hoolitseda selle eest, et lasteaia ruumid oleksid päevakohaselt kaunistatud.

HRK Kooliosakond juhhib lasteaedade tähelepanu juba ilmunud või ilmuvatele publikatsioonidele, milledest saab ammutada ideoloogilist materjali.

1) Brošüür Suure Oktoobrirevolutsiooni tähtsusest. (Kõnekonsept. Kohane poliithariduslikuks enesetäiendamiseks lasteaednikele. Ilmub 20. okt. paigu.)

- 2) Kompartei loosungid oktoobripidustuste puhuks ilmuvad ajalehtedes.
- 3) Ajakiri Mäng ja töö ilmub 20. okt. paigu. 1940. a. augustis lasteaednike täienduskursustel õpitud laulud sobivad peo jaoks.
- 4) Ajakiri „Pioneer“.
- 5) Ühislaule I. Riikliku Kirjastuskeskuse väljaanne.

Kooliosakonna direktor V. Al t t o a.

Lasteaedade inspektor A. A r e t.

Hariduse Rahvakomissariaadi 1940. a. 10. oktoobri ringkiri nr. 3962 koolivalitsus-tele, koolide inspektoritele ja koolide juhatajaile kooli kodukorra asjas.

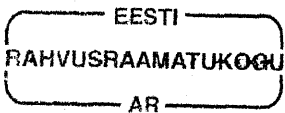
Igas alg-, kesk- ja kutsekoolis peab olema õppenõukogu poolt kehtima pandud kodukord. Koolides, kus endisest ajast on kodukord juba olemas, tuleb see võtta revideerimisele ja töötada ümber vastavalt praeguse aja nõuetele. Koolides aga, kus seni kodukord puudub, tuleb selle koostamisele asuda ajaviitmatult, tõmmates selleks kaasa lastevanemate esindajad.

Koolide inspektoritel tuleb koolide külastamisel jälgida selle korralduse täitmist.

Hariduse Rahvakomissar N. A n d r e s e n.

Kooliosakonna direktor V. Al t t o a.

Kutseoskuse Osakonna direktori aset. Joh. K i i v e t.

Raamatupalat

90-182